

μόνον νέαν αὐτοῦ εἰκόνα μελίζονα τῆς πρώτης, μάλ-  
λον ὁμοιάζουσαν τῷ πρωτοτύπῳ καὶ πολὺ τεχνι-  
κώτερον ἐξεργασμένην ὑπὸ τοῦ ἡμετέρου Κ. Σκια-  
δοπούλου.

## Η ΣΥΚΟΦΑΝΤΙΑ.

(Ἰδι φυλλάδ. 184, σελ. 373. Τίλος.)

—000—

Καταπεισθεῖσα λοιπὸν ἡ ὑπηρετίς ὑπὸ τοῦ Δη-  
μητρίου ὅπως κλέψῃ τὸν σταυρὸν, ἐπλησίασε σιγα-  
λὰ εἰς τὴν κλίνην τῆς Ἑλένης ἐνῶ ἐκοιμάτο ὄνει-  
ρευομένη ἴσως τὴν ἐπάνοδον τοῦ ἀγαπητοῦ της, καὶ  
κόψασα τὴν μαύρην ταινίαν ἀφ' ἧς ἐκρέματο ὁ σταυ-  
ρὸς ἀφάρπασεν αὐτόν. Ὀλιγωτέρα βεβηλῶς θὰ ἦτον  
ἡ σκληρότης αὐτῆς ἐὰν ἐνέπηγε μάχαιραν εἰς τὴν  
καρδίαν τῆς Ἑλένης, διότι ἀνέκφραστος ὑπῆρξεν ἡ  
ἀπελπισία της ὅτε, ἐξυπνήσασα τὸ πρῶτ', δὲν εὔρε  
τὸν σταυρὸν ἐν' ἀσπασθῇ αὐτόν κατὰ τὴν συνήθειάν  
της. Καί τοι ἐνθυμουμένη καλῶς ὅτι τὴν προτε-  
ραίαν ὅτε ἐπλαγίασε ἡσπάσθη αὐτόν, καὶ ὅτι τὸν ἔ-  
θλιβεν ἐπὶ τοῦ στήθους της, τὸν ἀνεζήτησεν ὁμοῦς  
μετ' ἐπιμελείας εἰς πάσας τὰς γωνίας τῆς οἰκίας·  
ἀλλὰ πούποτε δὲν εὑρέθη. Καὶ ἐπείσθη μὲν ὅτι ἐ-  
κλάπη, δὲν ὑπωπτεύθη ὁμοῦς ποτὲ οὔτε αὐτὴ οὔτε  
ἡ μήτηρ της τὴν ὑπηρετίδα, ἀνέκαθεν φανεῖσαν πι-  
στην, ἡ καὶ τὸν Δημήτριον περὶ οὗ πρὸ πολλοῦ δὲν  
ἐγίνετο λόγος. Κατήντησεν λοιπὸν νὰ πιστεύωσιν  
ἡ ὅτι ἡ νέα ἔχασε τὸν σταυρὸν ἐκτὸς τῆς οἰκίας,  
ἡ ὅτι διὰ τῆς ὥς ἐκ θαύματος ἐξερνήσεως, αὐτοῦ  
οἰωνίζετο μεγίστη συμφορὰ συμβῆτα εἰς τὸν Γεώρ-  
γιον. Ἡ τελευταία αὕτη ιδέα τοσοῦτον ἐκυρίευσεν  
τὴν Ἑλένην, ὥστε ἡ φυσικὴ αὐτῆς μελαγχολία, συν-  
τελούσης καὶ τῆς μοναξίας ἐν ἡ ἔζων, μετετρέπη  
ταχέως εἰς θλίψιν βεβαίαν. Καὶ τὴν μὲν ἡμέραν ἔ-  
κλαiven ἀδιακόπως, τὴν δὲ νύκτα δὲν ἐκοιματό· ἡσθά-  
νετο βραβεῖαν τὴν κεφαλὴν, καὶ τὴν καρδίαν κατ-  
πιεζομένην ὑπὸ τῆς λύπης. Τὸ ὥραϊον πρόσωπόν της  
ἦτον ὠχρὸν, οἱ ὀφθαλμοὶ της σθεστοί, καὶ ὅλη αὐ-  
τὴ κάτισχυος. Ταῦτα πάντα ἦσαν τεκμήρια ὅτι πά-  
θος δεινὸν κατέτρωγεν αὐτήν.

Ὁ Δημήτριος δὲν εἶχε προῖδῃ ὅτι τὰ ἀποτε-  
λέσματα τῆς πράξεώς του θ' ἀπέβαινον τότε ὀλέ-  
θρια· διότι ἦτον ἐκ τῶν εὐτυχῶν ἐκείνων ἀνθρώπων  
οἵτινες δὲν πιστεύουσι τὰ κατήματα τῶν δυστυ-  
χῶν. Καὶ ὅτε ἔλαβε τὸν σταυρὸν ἔσπευσε νὰ δείξῃ  
αὐτόν μετὰ κομπασμοῦ πρὸς τοὺς φίλους του, οἵτινες  
ἐγνώριζον καὶ αὐτόν καὶ τὴν μαύρην ταινίαν του  
καὶ τὴν ὠραίαν νέαν ἥτις τὸν ἔραρεν· ἀλλὰ μετ' ὀ-  
λίγον ἐλησμόνησε πάντα ταῦτα παραδοθεὶς ἴσως  
εἰς νέας κλίσεις, ἡ καὶ καταχόμενος ὑπὸ φροντίδων  
περὶ τῶν δημοτίων. Ἡ πολιτεία, θέλουσα νὰ σταί-  
λῃ πρέσβυν πρὸς τὸν Πάπαν, ἐξελέξατο αὐτόν, ὅς-  
τις δεχθεὶς μετὰ χαρᾶς ἀνεχώρησεν ἀκολουθίαν ἑ-  
χῶν πολυάριθμον καὶ λαμπράν.

Δὲν εἶχον τότε συμπληρωθῇ οὔτε τέσσαρα ἔτη

ἀφ' οὗ ἀνεχώρησεν ὁ Γεώργιος. Ἀλλὰ βλέπων ὅτι  
ἡ τύχη ἐβράδυνε νὰ φανῇ εὐνοῦς πρὸς αὐτόν, καὶ  
μὴ προσδοκῶν πλέον τοιαύτην εὐνοίαν, αἰσθανόμε-  
νος ἄλλως τε πολλὴν ἀνυπομονησίαν νὰ ἴδῃ τὴν  
φιλάτην τῆς καρδίας του, καὶ μαθὼν ἐκ τῆς πεί-  
ρας νὰ κρίνῃ ὀρθώτερα, ἀπεχειρέτισε τὰ ὄνειροπο-  
λήματα, καὶ ἐπανήρχετο εἰς τὴν πατρίδα του ἵνα  
ζήσῃ μετὰ τῆς Ἑλένης πτωχὸς μὲν τὸ βαλάντιον  
πλούσιος δὲ τὴν καρδίαν. Ὅτε ἀπεβιβάσθη εἰς τὴν  
Ἰταλίαν πεσὼν κατησπάσθη τὸ ἔδαφος αὐτῆς, καὶ  
ἡ καρδία του ἐπαλλεν ὅτε διήρχετο ἔφιππος τοὺς  
τόπους τοὺς ὁποίους ἐγνώριζεν. Ὅτε μάλιστα εἶδε τοὺς  
ἀγρούς ὅπου ἔζητε τὰ πρῶτα ἔτη τοῦ βίου του, ὅτε  
εἶδε τοὺς πύργους καὶ τὰ τείχη, μετὰ ταῦτα τὰς  
οἰκίας καὶ μεταξὺ τούτων τὴν τῆς μνηστῆς του,  
παρ' ὀλίγον ἔπιπτεν ἄπνου, τοσοῦτω μεγίστη ὑ-  
πῆρξεν ἡ χαρὰ του. Φθὰς εἰς τὴν θύραν τῆς οἰκίας  
τῆς νέας ἐπέβησεν, ἀνέβη τὴν κλίμακα καὶ εἰσελθὼν  
εἰς τὸ δωμάτιον εὔρε τὴν τε μητέρα καὶ τὴν κόρην.  
Αὕτη δὲ ἀφῆκε φωνὴν ἐκπλήξεως· καὶ ἐνῶ ἡ πρώτη  
ἔλεγε· « Σὺ εἶσαι; σὺ τὸν ὁποῖον ἐνομίζαμεν ἀπο-  
θαμμένον; καὶ διατί ἦλθες οὕτω; . . . ἡ νέα ἐλει-  
ποθύμησεν.

Ἀμέσως καὶ μήτηρ καὶ Γεώργιος ἔδραμον πρὸς  
αὐτήν καὶ ἐπροσπάθησαν νὰ τὴν ζωογονήσωσι. Καὶ  
ὅταν ἡ Ἑλένη σπληνῇ, ἐνηγκαλίσθη τὸν Γεώργιον  
καὶ ὠλοφύρατο. Κλαίων δὲ καὶ αὐτὸς ἔλεγε· « Δὲν  
ἐπιστρέφω πλούσιος καὶ πολὺς ὅπως σὲ εἶχα ὑπα-  
σχέθῃ, ἀλλὰ πτωχὸς καὶ ἄγνωστος. » Καὶ ἀτενί-  
ζων τὴν νέαν μόλις τὴν ἀνεγνώριζε, τοσοῦτον εἶχεν  
ἀλλοιωθῇ. Ἐπειδὴ δὲ ἐξηκολούθει ἔχων προσηλω-  
μένα τὰ βλέμματα ἐπ' αὐτῆς, παρετήρησεν ὅτι ὁ  
σταυρὸς δὲν ὑπῆρχε. Δείξας τότε τὸ μανδύλιον,  
φέρον στήγματα τοῦ αἵματός του, ἠρώτησε ποῦ εἴ-  
ναι ὁ σταυρὸς· ἡ δὲ Ἑλένη καὶ ἡ μήτηρ της διηγήθη-  
σαν τὴν ἀνεξήγητον ἐκείνην ἱστορίαν, προσθέσασαι  
ὅτι ἐθεώρησαν ἑκτοτε τὴν ἀνάληψιν τοῦ σταυροῦ  
ὡς οἰωνὸν τοῦ θανάτου του, καὶ διὰ τοῦτο ἡ τα-  
λαίπωρος Ἑλένη ἐφθασεν εἰς τὸ χαῖλος τοῦ τάφου.  
« Φθάνει μόνον, ἀπεκρίθη ὁ νέος, νὰ μὴν ἐφθασα  
ἀργά! » Ἡ μήτηρ ἤρχισε νὰ ἀνησυχῇ διὰ τὴν τα-  
ραχὴν τὴν ὁποίαν ἡσθάνθη ἡ κόρη της ἐνεκα τῆς  
αἰριδιότητος ἐπιστροφῆς τοῦ Γεωργίου, ἀλλ' αὕτη ἐβε-  
βαίωσεν ὅτι ἐξ ἐναντίας θὰ ἀναλάβῃ τὴν ὑγείαν καὶ  
τὴν ζωηρότητα της. Τοιαύτης λαβῶν διαβεβαιώ-  
σεις ὁ Γεώργιος μετέβη εἰς τὴν οἰκίαν του.

Περὶ τὸν νὰ εἴπω μετὰ πόσης χαρᾶς ὑπεδέχθη  
αὐτόν ὁ πιστὸς ὑπηρετὴς του, οὔτε δύναμις νὰ περι-  
γράψω τὰς διαφόρους ἐρωτήσεις τοῦ ἀγαθοῦ γέρον-  
τος καὶ τὰς ἀπαντήσεις τοῦ νέου. Ἀρκεῖ νὰ σὰς εἴπω  
ὅτι μεταβαίνων ἀπὸ μιᾶς εἰς ἄλλην ὑπόθεσιν, ἡ  
μᾶλλον στρεφόμενος περὶ πάσας τὰς ὑποθέσεις  
ἵνα φθάσῃ εἰς τὴν τῆς Ἑλένης, ἐρανέρωσεν ἐπὶ τέ-  
λους αὐτῷ ὅτι ἔμαθεν ἀπὸ τὴν ὑπηρετίδα. Εἶπε,  
παραδείγματος χάριν, πῶς ὁ Δημήτριος ἐζήτησε τὴν  
νέαν καὶ πῶς ἡ αἵτησίς του ἀπερρίφθη· ἀλλ' ἐπρόσ-  
θεσε καὶ τοῦτο ὅτι, κατὰ τὴν ιδέαν τῆς ὑπηρετίδος,  
τὸ πρῶτον δὲν ἦτον ὅλως διόλου διαλελυμένον, καὶ

ὅτι ἦτον πιθανώτατον νὰ δοθῇ ἡ συγκατάθεσις, ἕνεκα μάλιστα τῆς ἀναλήψεως τοῦ σταυροῦ, τὴν ὁποίαν ἐθεώρουν ὡς οἰωνὸν τοῦ θανάτου τοῦ Γεωργίου. « Τὸ κατ' ἐμὲ, εἶπεν ἐπὶ τέλους ὁ γέρον, δὲν ἐπίστευσαι τὴν ἱστορίαν αὐτήν. Ἐξ ἐναντίας πιστεύω ὅτι ἡ μάνα ὑπεξήρесе τὸν σταυρὸν τῆς κόρης, διὰ νὰ τὴν ὑπεχρεώσῃ νὰ λητμονήσῃ τὴν πρώτῃν ἀγάπην της καὶ νὰ αἰσθανθῇ κλίσιν νέαν. Ναι μὲν ἡ λύπη καὶ ἡ ἀσθένεια τῆς νέας ἀποδεικνύουσι τὴν εἰλικρίνειάν της· ἀλλ' αἱ γυναῖκες εἶναι πάντοτε γυναῖκες, καὶ τὸ κατ' ἐμὲ νομίζω καλὸν νὰ σκεφθῇ καλὰ πρὶν ἀποφασίσῃ. Εἶναι βαρύτερον φορτίον ἡ οἰκονόμεια ὅταν δὲν ἔχῃ τις πόρον τοῦ ζῆν. » Μετὰ τὴν ὁμιλίαν ταύτην ἐπανηλθὼν καὶ πάλιν τὰ πρῶτα, καὶ λέγων περὶ νέων πληροφοριῶν καὶ ὅτι βία καμμία δὲν ἦτον καὶ τὰ τοιαῦτα, κατεζάλισε τὸν ταλαίπωρον Γεώργιον.

Οὕτω λοιπὸν τεταραγμένος ἔτρεξεν εἰς ἀνέρες τινες δύο νέων, ἀρχαίων φίλων του· ἀλλ' ὁ μὲν εἰς, εἰς ὃν ἐνεπιστεύετο πάλαι τὰ μυστήρια τῆς καρδίας του, ἀπέφυγε νὰ τὸν ἀποκριθῇ ἢ ἀπεκρίνετο ὡς ὁ γέρον ὑπηρέτης, ὁ δὲ ἄλλος, ὅστις δὲν ἐγνώριζε διόλου τὰ προηγηθέντα, εἶπεν ἀλλ' ἀντ' ἄλλων περὶ τῆς Ἑλένης. Ἐπειδὴ δὲ ὁ Γεώργιος ἔλεγεν ἀπορῶν πῶς ἦτον δυνατόν νὰ τόσον ὥραία νὰ μένῃ εἰσέτι ἀνὺπανδρος, καὶ ὅτι τοῦλάχιστον ἔπρεπε νὰ ἔχῃ μνηστῆρας, ὁ φίλος του ἀπεκρίθη ὅτι λόγος ἐγένετο περὶ τοῦ Δημητρίου, ὅτι ἠγνόει μὲν μέχρι τίνος τὸ πρᾶγμα ἦτον βέβαιον, ὅτι ὁμοῦς οὗτος εἶχαν εἰς χεῖρας τοῦ τὸν σταυρὸν τῆς Ἑλένης, τὸν ὁποῖον πολλοὶ αἰεὶ ἐδείξε καὶ εἰς ἄλλους νέους· ἀλλ' ὁ Γεώργιος ἀπιστῶν καὶ θέλων νὰ ἐκδικήσῃ τὴν τιμὴν τῆς φιλικότητος τοῦ προσβαλλομένου, ἔφερε τὴν χεῖρα εἰς τὸ ξίφος καὶ ἠτοιμάσθη ν' ἀνακράξῃ· « ψεύδεται ! » Ἀλλὰ πρὸς τί τοῦτο ; ἡ ἀλήθεια ἦτον ἀνεντίρρητος, καὶ φανερά ἡ προδοσία. Ἐπανήλθε λοιπὸν εἰς τὴν οἰκίαν του καὶ ἐτοιμάσας τὸν ἵππον καὶ ἀναλαβὼν τὰ ὄπλα του, κατεβίβασε τὴν αὐλώπιδα ἐπὶ τοῦ καταβεβρεγμένου ἀπὸ δάκρυα προσώπου του, καὶ χωρὶς ν' ἀποκριθῇ εἰς τὸν γέροντα ὑπηρέτην ἐρωτῶντα τί πρέχει, χωρὶς ν' ἀποφασίσῃ ποῦ ἐμελλε νὰ ὑπάγῃ, ἀνέβη τὸν ἵππον του καὶ ἀνεχώρησεν εἰς τὴν ἐρημίαν τὸ ἐσπέρας τῆς αὐτῆς ἡμέρας καθ' ἣν εἶχε φθάσει.

Ἐν τούτῳ ὁ Δημήτριος ἠτοιμάζετο νὰ ἐπανέλθῃ ὅπως περιχαρὴς διὰ τὴν αἰσίαν ἐκδοσιν τῆς προδοσίας του. Ἐπεθύμει μόνον νὰ παρατείνῃ τὴν ἐν Ῥώμῃ διατριβὴν του ἐπὶ τινὰς ἡμέρας, ὅπως παρασταθῇ εἰς τὰς μεγαλοπρεπεῖς τελετὰς τοῦ Πάσχα. Ἐνθυμηθῆτε τί σὰς εἶπα περὶ τοῦ χαρακτήρος τοῦ Δημητρίου· ἦτον δυστυχὴς ἐκ τῶν ὀλίγων ἐκείνων ἀνθρώπων οἵτινες ἐπὶ ἐνδεκα μῆνας καὶ ἐπέκεινα τοῦ ἐταυσε παραδίδονται εἰς τὰς ἡδονὰς μετὰ τοῦ διαβόλου, καὶ ὕστερον συμριλιόνονται μὲ τὸν Θεὸν ἐπὶ δεκαπέντε ὡς ἐγγιστα ἡμέρας. Μήπως δὲν ὑπάρχωσι καὶ ἄλλοι οἵτινες ἀκαταπαύστως μεταβαίνουν ἀπὸ τὸν Θεὸν εἰς τὸν διάβολον καὶ ἀπὸ τὸν διάβολον εἰς τὸν Θεόν ; Ἐλθὼν λοιπὸν εἰς τὸν πνευ-

ματικὸν ἐξομολογήθη τὰς ἀμαρτίας του, καὶ τὰς βαρυτέρας, μὴ λησμονήσας καὶ τὴν κλοπὴν τοῦ σταυροῦ, καὶ τὴν χάριν κομπασμοῦ ἐπίδειξιν αὐτοῦ. « Εἰμαι ὁμοῦς ἐτοιμος, ἐπρόσθεσε, νὰ τὸν ἀποδώσω. » — Ἀλλὰ τὴν τιμὴν τῆς νέας τὴν ὁποίαν ἐκλεψες ἐπίσης, εἶπεν ὁ πνευματικὸς, ἢ μὴ ποτε καὶ αὐτὴν νὰ τὴν ἀποδώσῃς ; — Πῶς λοιπὸν νὰ κάμω ; ἠρώτησεν ὁ ἐξομολογούμενος. « Ὅτε διέτπειρα ψευδεῖς φήμας περὶ αὐτοῦ δὲν εἶχα σκοπὸν νὰ τὴν ἀτιμάσω, καὶ διὰ τοῦτο πιστεύω ὅτι οἱ λόγοι μου δὲν ἐπέφεραν τὸ κακὸν τὸ ὁποῖον φαντάζεσθε. Πῶς δὲ νὰ εὖρω ὅλους τοὺς νέους εἰς τοὺς ὁποίους ἀνεήτως ἐκαυχῆθην ἵνα εἰπῶ εἰς αὐτοὺς τὴν ἀλήθειαν ; Δὲν εἶναι προτιμότερον ν' ἀφίσωμεν τὸ πρᾶγμα νὰ λησμονηθῇ παρὰ νὰ τὸ ἀνανεώσωμεν ; » Ὁ πνευματικὸς ὁμοῦς μὴ πειθόμενος· « Μεγίστη ἀμαρτία, ἀπεκρίθη, εἶναι ἡ συκοφαντία, ἔστω καὶ ἀπλουστάτη. Ὁ συκοφαντηθεὶς καὶ ὄχι ὁ συκοφαντήσας εἶναι μόνος δικάτης τοῦ κακοῦ τὸ ὁποῖον ἔπαθεν. Ἡ ἐπανόρθωσις εἶναι ἀναγκαία, καὶ πρέπει νὰ γείνη ἀμέσως καὶ ὅσον ἐνδέχεται τελεία. Ὁ θάνατος τοῦ συκοφαντηθέντος ἀθώου ζητεῖ ἐκδίκησιν παρὰ Θεοῦ, καὶ τὸ ἔγκλημα εἶναι τόσῳ μεγάλον ὅσῳ μεγαλητέρα εἶναι ἡ ἀρετὴ τὴν ὁποίαν ἠμαύρωσε. »

Τοιοῦτοι ὑπῆρξαν οἱ λόγοι δι' ὧν ὁ πνευματικὸς, βοηθούμενος καὶ ἀπὸ παραδείγματα τῆς Γραφῆς καὶ τῶν Ἀγίων, ἐδοκίμασε νὰ κατορθώσῃ τὸν Δημήτριον νὰ ὁμολογήσῃ πρὸς τοὺς φίλους του ὅτι ἐσυκοφάντησε τὴν νέαν. Ἀλλ' οὗτος μὴ θελήσας νὰ ὑπακούσῃ, κατέφυγεν εἰς ἄλλον πνευματικὸν ὅστις ἐπίσης τὴν αὐτὴν ὁμολογίαν ἀπήτησε. Καὶ ὁμοῦς ὁ Δημήτριος ἐξηκολούθει ἀντιτείνων. Διευθύνθη λοιπὸν πρὸς τὸν Πάπαν αὐτὸν ἐλπίζων ὅτι οὗτος, συγκαταβαίνων πρὸς τὰ ἀμάρτημα χάριν μάλιστα τῆς ἐπισήμου θέσεως τοῦ πράξαντος αὐτό, ἤθελε ἐπιβάλῃ αὐτῷ τιμωρίαν ἥττον ταπεινωτικήν. Ἀλλ' ὁ Πάπας, ἐνάρετος ὢν καὶ εὐσεβὴς, δὲν ἤθελε κατ' οὐδὲν λόγον νὰ ἐνδώσῃ. Περιγράφας καὶ αὐτὸς τὰ δεινὰ ἐπακόλουθα τῆς συκοφαντίας, ἀπήτησε νὰ ἐκτελεσθῇ ἡ ἀπόφασις τῶν δύο προγενεστέρων πνευματικῶν· τοιαύτη ὁμοῦς ὑπῆρξεν ἡ ἐπιμονὴ τοῦ ἐξομολογουμένου ὥστε ὁ Πάπας ἐνέδωκεν ἐπὶ τέλους ἐπὶ τῷ ὄρω τούτῳ· « Τὴν δευτέραν ἡμέραν τῆς ἐπανόδου σου εἰς τὴν πόλιν τῆς γεννήσεώς σου, νὰ διακυβεύσῃς ὁ ἀμαρτωλὸς ἐντὸς τῆς μητροπόλεως ἀγρυπνῶν καὶ προσευχόμενος. » Ἐννοεῖται ὅτι ὁ Δημήτριος ἐδέχθη περιχαρὴς τὴν ἀπόφασιν ταύτην.

Ὅτε μετὰ τινὰς ἡμέρας ἐβόησεν εἰς τὴν πατρίδα του, ὁ καιρὸς ἦτον ὥρατος. Ἐπειδὴ δὲ τότε εἶχε σημάνει ἡ ἕκτη ὥρα, ἐνόμισε καλὸν νὰ ἐκπληρώσῃ ἀμέσως τὴν νύκτα ἐκείνην τὴν ποινὴν του. Ὁ θανατοῦς ἐνέγκαστο τοὺς συγγενεῖς του, ἀκούσας μάλιστα πενθίμους ψαλμοῦδίας καὶ ἰδὼν φῶτα καὶ νεκροκράδατον διευθυνόμενα εἰς τὴν ἐκκλησίαν, καὶ ἐπροφασίσθη ὅτι ἔχει νὰ ἐνασχοληθῇ εἰς σπουδαιότατας ὑποθέσεις· ἀφῆκε λοιπὸν τοὺς περὶ αὐτὸν καὶ ἀναμίσγει μετὰ τοῦ πλήθους ἦλθεν εἰς τὸν ναόν. Σταθεὶς δὲ ὀπισθεν μίᾳ τῶν ὀγκωδῶν στηλῶν, εἶδε τὸ φέρε-

τρον ἐν μέσῳ τῆς ἐκκλησίας, σθεσθέντι τὰ φῶτα, πλὴν τῆς παρὰ τὴν κεφαλὴν τοῦ νεκροῦ λαμπρόδος, καὶ ἀναχωρήσαν τὸ πλῆθος. Περιέργως νὰ μάθῃ τίς ἦτον ὁ ἀποθανών, ἠρώτησε τὸν κανδηλάπτην· οὗτος δὲ ἀπεκρίθη· « Εἶναι νὰ ἡ ὁποία ἐγκαταλείφθῃ ἀπὸ τὸν μνηστῆρά της ἀπέθανεν ἀπὸ ἐντροπὴν καὶ λύπην. » Ταῦτα ἀκούσας ἐκρόδη ἐκ νέου ὀπίσθεν τῆς στήλης, ἐνῶ ὁ κανδηλάπτης ἐκλείει τὴν ἐκκλησίαν· ὥστε μετ' ὀλίγον ἔμεινε μόνος μετὰ τῆς νεκρᾶς. Καὶ πλησιάσας ἐκ νέου εἰς αὐτήν, εἶδε τὰ οἰκόσημά της. Ἦτον ἄρα εὐγενὴς ἡ νέα· ἀλλ' ὁ Δημήτριος δὲν τὰ ἐγνώριζεν. Ἐπειδὴ δὲ ἤρξανεν εἰς ἄκρον ἡ περιέργειά του ἐνθυμουμένου ὅτι, κατὰ τοὺς λόγους τοῦ κανδηλάπτου, ἡ νεκρά εἶχεν ἀτιμασθῇ, ἐπλησίασεν ἔτι μᾶλλον εἰς αὐτήν καὶ τοὶ δειλιῶν, καὶ ἀνστηκώσας τὸ κάλυμμα, ἔθεσε τὴν χεῖρά του ἐπὶ τῆς δεξιᾶς τῆς νεκρᾶς, καὶ προσήλωσε τὸ βλέμμα ἐπ' αὐτῆς. Ἀλλ' ὁποία ὑπῆρξεν ἡ φρίκη του ὅτε ἀνεγνώρισε τὴν Ἑλένην! ἡ φρίκη ὅμως αὕτη μετεβλήθη εἰς τρόμον ὅταν θελήσας ν' ἀφῆσθαι τὴν χεῖρα τῆς νεκρᾶς ἡσθάνθη τὴν ἰδικὴν του σφιγγομένην ποσούτω ἰσχυρῶς, ὥστε μὲ ὅλας τὰς προσπάθειάς δὲν κατόρθωσε νὰ τὴν ἀποσύρῃ. Ἀφῆκε λοιπὸν φωνὴν καὶ ἐγρονυπέτησεν ἐπὶ τοῦ τάφου, καὶ ὁ τάφος ὅστις ἀνῆκεν εἰς τὴν οἰκογένειαν τῆς νέας ἀντήχησε βιβρέως. Ὁ Δημήτριος ἠγωνίσθη καὶ αὖθις ν' ἀποσύρῃ τὴν χεῖρά του, ἀλλ' εἰς μάτην. Νομίζων τότε ὅτι ἡ Ἑλένη ἔζη εἰσέτι, ἔστρεψε πρὸς τὸ πρόσωπόν της τὸ βλέμμα, καὶ εἶδεν αὐτὴν κάτωχρον, καὶ μαρμαρῶν τὰ λαμπρὰ ἐκεῖνα τοῦ κάλλους ἀνθὴ τὰ ὁποῖα εἶχεν ἄλλοτε θαυμάσει. Πολυχρόνιος λύπη τὰ κατεξήρανε, καὶ μόνον οὐρανίαι τις γαλήνη ἦτον ζωγραφημένη εἰς τὸ πρόσωπόν της. Περ' ὀλίγον τότε ν' ἀποθάνῃ ἀπὸ φόβου μετὰ μικρὸν ὅμως ἐξαγριωθείς ἠθέλησε νὰ σύρῃ τὸ ξίφος καὶ νὰ κόψῃ τὴν χεῖρα τῆς νεκρᾶς· ἀλλ' ἀμέσως ἡ χεῖρ, ὅχι πλέον ψυχρὰ ἀλλὰ καυστικῇ, τὸν ἐσφιγξεν ἔτι μᾶλλον. Καὶ ἐκεῖνος μάστιον θεωρῶν πάντα ἀγῶνα ἐγρονυπέτησε πρὸς τὸν νεκροκράδεσσαν, κρατούμενος πάντοτε ὑπὸ τῆς νεκρᾶς.

Μετ' ὀλίγον ἤρχισε νὰ προσεύχεται, καὶ ἐπειδὴ τὸ σπρίγγιμον ἐγένετο μαλακώτερον, ἰδὼν ἐκ νέου τὸ ἱλαρὸν πρόσωπον τῆς νεκρᾶς, παρεκάλει καὶ αὐτὴν καὶ τὸν Θεὸν νὰ τὸν συγχωρήσωσιν, ὑποσχόμενος νὰ ἐξομολογηθῇ πρὶν ἀποθάνῃ καὶ νὰ φανερώσῃ τὴν ἁμαρτίαν του.

Ἀνέτειλε τέλος πάντων ὁ ἥλιος, καὶ μετ' ὀλίγον ἤκουσε σημαίνοντα τὸν κώδιον καὶ ἀνοιγομένην τὴν θύραν τῆς ἐκκλησίας. Ἰδὼν δὲ τὸν κανδηλάπτην εἰσερχόμενον ἀνέλαβε θάρρος· ἀλλ' οὗτος προδόντας ἔφυγε δρομαῖος, καὶ δὲν ἐπέστρεψεν εἰμὴ συνοδευόμενος ὑπὸ ἱερέως κρατοῦντος σταυρὸν καὶ ἀγίσμα. « Ἐγὼ ἐδολοφόνησα, ἀνέκραξεν ἀμέσως ὁ Δημήτριος, τὴν ἀθώαν ταύτην νέαν· ἐγὼ τὴν ἐσυκοφάντησα, καὶ ἰδοὺ πῶς μὲ τιμωρεῖ ὁ Θεός. » Ἐν τοσούτῳ ἦλθον καὶ ἄλλοι ἱερεῖς καὶ πλῆθος μετ' αὐτῶν πολὺ. Ἐκεῖνος δὲ ἐξηκολούθει κράζων· « Ἐγὼ τὴν ἐδολοφόνησα συκοφαντήσας αὐ-

τήν. » Καὶ ἀνεγερθεὶς ἐξομολογήθη πικρῶς πάντας τοῦ λαοῦ πῶς ἠγάπησε τὴν Ἑλένην, πῶς εἰς τὴν καρδίαν του ἐνεφώλευσαν ἡ ζήλοτυπία, πῶς κατ' ἀρχὰς διέσπειρεν ἀορίστους τινὰς φήμας προσβαλλούσας τὴν τιμὴν τῆς νέας, καὶ πῶς ἐπειτὰ ὑπεξαιρέσας τὸν σταυρὸν αὐτῆς, τὸν ἐπέδειξεν ὡς μαρτύριον ἀλάνθαστον τῆς ἀτιμίας της. Καὶ λαβὼν ἀπὸ τοῦ στήθους του τὸν σταυρὸν τὸν ὁποῖον ἐσκόπευε νὰ ἀποδώσῃ εἰς τὴν νέαν μετὰ τὴν ἐπιστροφὴν του ἀπὸ τὴν Ῥώμην, τὸν ἐκρέμασε συνδρομῇ ἐνός τῶν ἱερέων εἰς τὸν λαϊκὸν τῆς Ἑλένης.

Μόλις ἐγένετο ἡ ἐξομολόγησις αὕτη, καὶ ἐφάνη ὅτι παρθενικῇ τις χαρὰ περιεχύθη εἰς τὰ πρόσωπον τῆς νεκρᾶς· ἡ χεῖρ της ἠνιόχθη καὶ ἀφῆκε τὴν τοῦ Δημήτριου. Ἀμέσως ἤρχισεν ἡ νεκρώσιμος ἀκολουθία, καὶ συγχρόνως κρότος μέγας ἠκούσθη εἰς τινὰ γωνίαν τῆς ἐκκλησίας· δρακὸν τότε τὸ πλῆθος πρὸς τὸ μέρος ἐκεῖνο, εἶδεν ἄνθρωπον ἐνοπλον ἐξηπλωμένον κατὰ γῆς καὶ ἄπνον. Ὁ ἄνθρωπος δὲ οὗτος ἦτο ὁ Γεώργιος.

Φαίνεται ὅτι ἐπιστρέψας καὶ αὐτὸς τὴν προτεραίαν εἰς τὴν πατρίδα του, διενυκτέρευεν ὡς καὶ ὁ Δημήτριος εἰς τὴν Ἑκκλησίαν, πιστεύων ὅτι οὗτος, ἀγαπῶν πάντοτε τὴν Ἑλένην, ἦλθεν ἐκεῖ ὅπως τὴν κλαύτῃ· ἀλλ' ὅτε ἤκουσε τὴν ἐξομολόγησιν, μεμψόμενος ἐαυτὸν ὡς αἴτιον τοῦ θανάτου τῆς ταλαιπώρου νέας, κατέπεσεν ὡς κεραυνόπληκτος. Ἐτάρη δὲ καὶ αὐτὸς πλησίον τῆς Ἑλένης. Ὁ δὲ Δημήτριος μεταβὰς εἰς Ἱερουταλὴμ ἀπέθανεν ἐν μετανοίᾳ μυχόμενος κατὰ τῶν ἀπίστων.

Ἐνταῦθα ἐτελείωσεν ἡ ἱστορία τοῦ ἐφημερίου, ἀλλ' εἰς αὐτὴν ὁ καλὸς οὗτος ἱερεὺς ἐπρόσθεσε καὶ ταῦτα· ἡ συκοφαντία, τέκνα μου, τιμωρεῖται καὶ εἰς τοῦτον καὶ εἰς τὸν ἄλλον κόσμον. Πόσοι νομίζοντες ἐαυτοὺς ἀγίους καὶ πιστεύοντες ὅτι θὰ ὑπάγῃσιν εἰς τὸν παράδεισον, ἐξυπνοῦσιν εἰς τὴν κόλκασιν, διότι ὑπῆρξαν συκοφάνται! Ὅχι μόνον ἀθῶαι νέαι ἀλλὰ καὶ ἄνδρες ἐγένοντο θύματα τῆς συκοφαντίας. Ἴσως μὲ εἰπῇτε ὅτι εἶναι τρέλα ν' ἀποθάνῃ τις διότι ἄλλος τὸν ἐσυκοφάντησεν ἔστω· ἀλλ' ἡ τρέλα τοῦ ἀποθανόντος δικαιολογεῖ τὸ ἔγκλημα τοῦ συκοφαντήσαντος; Ἀς σὰς φέρω καὶ παραδείγματα. Ἐάν ἀποκρινόμενος εἰς τινὰ παρατήρησιν τοῦ δημάρχου εἰπῇτε πρὸς αὐτόν· « ναι, ἔχεις δίκαιον· πλὴν ἐξ αἰτίας τοῦ γείτονός μου ὁ ὁποῖος εἶναι μέθυσος, χαρτοπαίκτης, κτλ, δὲν τὸ ἔκαμα, » νομίζετε ὅτι οἱ λόγοι αὗτοι θὰ μείνωσιν ἄνευ ἀποτελέσματος; Εἰσθε, φίλοι μου, ἀπατημένοι· ὁ κακὸς λόγος διαδίδεται, ὁ χρόνος τὸν ἐπιχυρόνει, καὶ ἡ δικαιοσύνη πολλάκις ἐπιλαμβάνεται τοῦ πράγματος· πολλάκις ὁ συκοφαντηθεὶς ρίπτεται εἰς τὰς φυλακάς. Ἀλλὰ θὰ μὲ εἰπῇτε καὶ πάλιν ὅτι ἡ δικαιοσύνη ἐπὶ τέλους θριαμβεύει καὶ ἐκεῖνος ἀθωνόσκει. Συνομολογῶ ὅταν ὅμως ἐπιστρέψῃ εἰς τὴν οἰκίαν του, ὅχι μόνον εὐρίσκει τὰ συμφέροντά του βεβλαμμένα, ἀλλὰ καὶ τὴν ὑπόληψιν του ζημιωμένην· εὐρίσκει τὴν σίζυγον, τὰ τέκνα του πάσχοντα ἠθικῶς ἐνεκα τῆς φυλακισείας του, καὶ τόσα ἄλλα!

Φεύγετε λοιπόν, τέκνα μου, τὴν συκοφαντίαν καὶ νὰ πράξητε τι ἄξιον λόγου, ἔχων δὲ καὶ τὴν τύχην τὴν κακολογίαν ὡς θὰ ἐφεύγετε τὸν διάβολον αὐτὸν, ὁ ὁποῖος διὰ τοῦτο λέγεται διάβολος διότι συκοφαντεῖ καὶ διαβάλλει.

## Γ Λ Ω Σ Σ Α Ρ Ι Ο Ν

ΤΗΣ ΚΑΘ ΗΜΑΣ ΒΑΛΗΝΙΚΗΣ.

—ooo—

Περιελθὼν πρὸ πολλῶν ἐτῶν μέρη τινα τῆς ἐλευθέρας καὶ δούλης Ἑλλάδος ὡς ἀπλοῦς διαβάτης καὶ ἄλλα ἔχων καθήκοντα, ἐσημείωσα ἐν παρόδῳ λέξεις ἃς ἤκουσα προφερομένας ὑπὸ χυδαίων, ξένων μὲν ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ πρὸς τοὺς ὁμιλοῦντας καθυρώτερον τὴν γλῶσσαν, σχεδὸν δὲ πάντοτε ἑλληνικάς, ἢ τοῦλάχιστον ἑλληνικὴν ἐχούσας τὴν ῥίζαν. Εἰς τὰς λέξεις ταύτας προσθεῖς μετὰ ταῦτα καὶ ἄλλας, ἃς ἐπορίσθην ἐκ τῶν συνομιλιῶν μου μετὰ κατοίκων διαφόρων μερῶν, ἐπτοχάσθην ὠφέλιμον νὰ ἐπιδοθῶ, εὐκαιρίας δοθείσης καὶ κατὰ τὰς ἀσθενείας μου δυνάμεις, εἰς ἐπαύξησιν αὐτῶν δι' ἐπίτηδες ἐπισκέψεως ἐπαρχιῶν τινων, εἰς ἀνίχνευσιν τῶν γενεθλίων καὶ ἐτυμολογίαν αὐτῶν, εἰς σύγκρισιν μετὰ τῆς ἀρχαίας, εἰς ἀναζήτησιν τῆς ἐποχῆς καθ' ἣν καὶ τῶν αἰτίων δι' ἃ παρεθάρησαν, καὶ πρὸ πάντων εἰς ἐξέτασιν ἐκείνων (αὗται δὲ δὲν εἶναι εὐάριθμοι) αἰτίνες αὖσαι ἀναντιρρήτως ἑλληνικώταται τὸν χαρακτήρα, τὸν τύπον καὶ τὸν ῥυθμὸν, ὅμως οὐδ' εἰς τοὺς συγγραφεῖς οὐδ' εἰς τὰ λεξικά σώζονται. Τῶν τελευταίων τούτων ἡ ἔρευνα μοὶ ἐφάνη ἀείποτε σπουδαιοτάτη ὡς ἰσχύουσα, εἰμὴ ὅλως ν' ἀντικρούσῃ, τοῦλάχιστον νὰ συντελέσῃ κακίως εἰς ἀντίκρουσιν τῆς παραδόλου ἐκείνης ἀξιώσεως, ὅτι συνετρίβη ἡ ἄλυσις τῆς ἡμετέρας ἐθνότητος, κατὰποντισθείσης ἄρδην συμπάσης τῆς ἑλληνικῆς φυλῆς ὑπὸ τοῦ χειμάρρου τῶν Σλαύων· διότι ἐὰν τῷ ὄντι ὁ κατὰποντισμὸς οὗτος ἐγένετο, πῶς ἀντὶ ξενικῶν ἄλλων λέξεων αἰτίνες ἐπρεπεῖν ἐξ ἀνάγκης νὰ γίνωσι κτῆμα τοῦ λαοῦ, ἐπέπλευσαν τόσαι γνησιόταται ἑλληνικαὶ τὰς ὁποίας, μὴ εὐρισκομένας, ὡς εἴρηται, εἰς τὰ βιβλία, δὲν ἐδανείσθημεν παρ' αὐτῶν; Ποία ἡ σλαβικὴ φυλὴ ἡ διδάξασα τὸν ὄχλον νὰ λέγῃ κυπελισσὸς καὶ θρίος καὶ θράσσιος καὶ ὀμβροδέκτης καὶ ἀμβολῆ καὶ θακνιά, μόλις δὲ κατορθώσασα νὰ καταλείψῃ ἀδιόρατά τινα καὶ σπανιώτατα γλωσσικά ἔχνη, ὡς ζακόνι καὶ σπολοκάνι, καὶ ταῦτα εἰς τὰς βρειωτέρας ἰσως ἐπαρχίας τῆς ἑλληνικῆς χώρας;

Ἡ ἐξέτασις ἄρα ἔχει ἱστορικὴν καὶ διὰ τοῦτο πολλὴν τὴν ἀξίαν· ἀλλ' εἰς ἐμὲ εὐμοιροῦντα προαιρέσεως, ἐπέλειπον καὶ ἐπιλείπουσιν ἔτι δυστυχῶς καὶ βοηθήματα καὶ χρόνος. Πολλάκις ἡ δύναμις τῆς προαιρέσεως, συναντιλαμβανομένης καὶ τῆς ἐπιμελείας, ἐγείρει τρόπαια κατὰ τῆς ἀσθενείας τῆς μαθήσεως· ἀλλ' ἐν Ἑλλάδι, τίς ὁ λόγιος ὁ δυνάμενος μὲν

νὰ πράξη τι ἄξιον λόγου, ἔχων δὲ καὶ τὴν τύχην συνεργοῦσαν, οἱ μὲν λόγοι πάντες σχεδὸν ὄντες πένητες ἐργάζονται ἐκ τοῦ προχείρου ἵνα πορισθῶσιν ἄρτον, οἱ δὲ πλούσιοι, διαφέροντες κατὰ τοῦτο τῶν πρὸ τοῦ ἀγῶνος, δὲν ἐνισχύουσι τὰ ἔργα αὐτῶν.

Ἀφῆκα λοιπὸν παρερρίμμενας τὰς σημειώσεις μου, οὐδ' ἠθέλον πλέον ἀναπολήσει αὐτάς, εἰμὴ ἀνενθύμιζέ μοι τὰ περὶ τούτων ἢ περὶ τῆς καθ' ἡμᾶς γλώσσης πραγματείας τοῦ Κ. Σ. Ζαμπελίου (α). Ὁ σοφὸς συγγραφεὺς προτρέπει πάντας νὰ δημοσιεύωσιν, ἔστω καὶ ἀνεπεξεργάζως, ὅ,τι ποτὲ θησαυρίζουσι περὶ τῆς γλώσσης ταύτης, καταλείποντες ἄλλοις τὴν περαιτέρω ἔρευναν.

Εἰς τὴν προτροπὴν ταύτην ὑπακούσας δημοσιεύω τὰς σημειώσεις μου ὅπως τὸ πρῶτον κατέγραψα, μηδὲν μεταβαλὼν καὶ μηδὲν προσθεῖς ἢ ἀφαιρέσας. Προειδοποιῶ δὲ τὸν ἀναγνώστην ὅτι εἰς τὴν καταγραφὴν δύο τινὰ εἶχον ὑπ' ὄψιν, πρῶτον, τὴν σημείωσιν λέξεων μὴ περιεχομένων ἐν τοῖς Ἀτάκτοις τοῦ Κοραῆ, καὶ δεύτερον, τὴν ἐρμηνείαν ἄλλων περιεχομένων μὲν ἀλλ' ἐξηγουμένων ἀτόπως ἢ ἀτελῶς. Πιθανὸν ὅμως ἐπανελάθον ἀπλῶς καὶ πολλὰς ὑπαρχούσας ἐκεῖ, διότι σπανίως παρέβαλον πρὸς ἐκεῖνα τὰς σημειώσεις μου· πιθανώτατον δὲ καὶ ἐλάνθασθην κατὰ τὰς ὀλίγας ἐρμηνείας μου· ἀλλὰ παρακαλῶ τὸν ἀναγνώστην νὰ μὴ με κατακρίνῃ ἐνθυμούμενος ὅτι κοινοποιῶ τὰς σημειώσεις μου ὅπως εἶχον, ἀνευ ἐπιθεωρήσεως.

Πλησίον ἐκάστης λέξεως ἐφρόντισα νὰ σημειώσω ποῦ ἤκουσα ἢ ποῦ ἔμαθον αὐτὴν λεγομένην. Εἰδὲ που δὲν ἀναφέρεται ὁ τόπος, τοῦτο δηλοῖ ὅτι εἶναι κοινὴ εἰς πᾶσαν ἢ τοῦλάχιστον εἰς τὴν πλείστην Ἑλλάδα.

Εὐχομαι ὅπως καὶ ἄλλοι ἀσχοληθῶσι συντονώτερον εἰς συλλογὴν τοῦ θησαυροῦ τούτου τῆς καθομιλουμένης (β)! Ὅποια δὲ ἢ ἐκ τῆς τοιαύτης συλλογῆς ὠφέλεια κατεδείχθη μὲν ἱκανῶς παρὰ τοῦ ἀοιδίμου Κοραῆ καὶ παρ' ἄλλων, ὑπέδειξα δὲ καὶ ἐγὼ δι' ὀλίγων μὲν ἀλλὰ πρακτικώτερον ἴσως πρὸ ὅσων περίπου ἐτῶν ἐν τῷ 14ῷ φυλλαδίῳ, σελ. 19.

Ν. Δ.

## Α'.

**Ἀβαρισιά.** Συνήθως λέγεται κατ' ἐπιφώνησιν, οἶον· « Καλὴ ἀβαρισιά! » καὶ « τί ἀβαρισιά! » ἐπὶ τῶν ἀσχολουμένων ἢ τῶν φροντιζόντων περὶ πραγμάτων μικροῦ λόγου ἀξίων. Παρὰ τοῦ στερητικῆς α καὶ τοῦ βάρους.

**Ἀβρουναίς.** Λάχανα ὑπόπικρα θραζόμενα καὶ τρωγόμενα μετὰ ἐλαίου. Ἐν Κωνσταντινουπόλει λέγονται καὶ ὀβριαίς. Εἶναι τάχα ἡ βρυωνία τῶν ἀρχαίων, ἢ μήπως ῥίζαν ἔχῃ τὸ ἄβρος.

**Ἀγαθός.** Δέξις ναυτικῆ. Γαλ. entaille, ἀγγλ. rabbet.

(α) Ἴδε Πανδ. φυλ. 168 σελ. 369 κτλ.

(β) Ἡ ἐφημερίς τῶν φιλομαθῶν ἤρχισεν ἰσχυρῶς νὰ δημοσιύῃ τοιαύτην γλωσσογραφικὴν ὕλην, κατ' ἀξίειναιον προτροπὴν ταῦ ἐπὶ τῆς δημ. ἐκπαίδ. ὑπουργείου.